

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2023/24:11

Fredagen den 3 november

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Elisabeth Svantesson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 17 oktober 2023

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 9 november 2023

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar finansminister Elisabeth Svantesson med medarbetare varmt välkomna.

Vi börjar med återrapporten. Finns det något muntligt att tillägga till det skriftliga?

Anf. 1 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Ja, lite kort. Det inte var så länge sedan vi hade Ekofin, bara två och en halv vecka sedan. Ni har fått rapporten från mötet, så jag ska bara säga något om det som skedde på frukosten. En diskussion om översynen av den ekonomiska styrningen hölls. Det spanska ordförandeskapet hade som inriktning att det skulle bli en beslutspunkt på mötet, men som ni vet blev det inte det. Det blev dock en ganska livlig diskussion eftersom många länder står långt från varandra. Jag tryckte på det som jag sa här i nämnden: Det är viktigt att vi har regler som bidrar till skuldminskning och som tillämpas på ett strikt och förutsägbart sätt. Diskussionen var väntad och bra, men det var tydligt att mycket arbete återstår för det spanska ordförandeskapet, vilket jag kommer in på senare.

Låt mig också informera om att det kommer att hållas ett inkluderande eurogruppsmöte liksom det årliga mötet i Efta.

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Övriga frågor: Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster. Information från ordförandeskapet.

Anf. 3 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Detta är en återkommande punkt där ordförandeskapet informerar om hur långt det har gått i olika delar vad gäller förhandlingar på finansmarknadsområdet. Jag har inget ytterligare att tillägga under denna punkt.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Då går vi till dagordningspunkt 4, Översyn av den ekonomiska styrningen, a) Förordningen om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och multilateral budgetövervakning, b) Förordningen om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott, c) Direktivet om krav på medlemsstaternas budgetramverk, allmän riktlinje. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 5 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Precis som när jag var här senast är denna fråga uppe som en beslutspunkt. Men den information vi har nu är att det alltså inte kommer att bli så utan att det åter blir en diskussionspunkt och att denna diskussion kommer att utgå från någon typ av underlag. Vi förväntade ju oss det vi förra mötet, och vi får se om det kommer till detta möte. Vi tror att det i så fall kommer att vara ett underlag med huvuddragen i något slags grundläggande kompromiss. Vi har dock inte sett underlaget, och vi får se om det kommer.

Regeringens ståndpunkt är densamma som för några veckor sedan, så jag behöver kanske inte upprepa den för nämnden. Det är inget nytt i sak. Min bild är att det mandat vi har från riksdagen, både från EU-nämnden och finansutskottet, fungerar väl, och skulle det vara så att det blir en beslutspunkt och vi behöver ett nytt mandat återkommer vi givetvis. När det i så fall blir beror på när spanjorerna kommer med sitt förslag.

Anf. 6 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Finansministern har redan svarat på den fråga jag tänkte ställa. Ståndpunkten är ju utformad utifrån att det pågår förhandling, och blir det en beslutspunkt återkommer regeringen till EU-nämnden. Tack för det!

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Även EU-nämnden tackar för att regeringen återkommer. Vi är lite oroliga för tiden, men vi får se hur det blir.

Anf. 8 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag ska inte bli långrandig utan bara säga att vi har en avvikande ståndpunkt sedan tidigare, och den gäller fortfarande för oss. Än så länge är vi överens om åtminstone en av delarna i den, men den är extra viktig för oss. Det handlar om självständigheten och att vi ska kunna granska oss själva.

Anf. 9 ANNA LASSES (C):

Vi står också fast vid vår avvikande ståndpunkt.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att det finns avvikande ståndpunkter från Vänsterpartiet respektive Centerpartiet och i övrigt stöd för regeringens här redovisade inriktning. Det ska också finnas en beredskap hos EU-nämndens ledamöter

för eventuella kommande möten om detta.

Vi går till dagordningspunkt 5, Ekonomiska och finansiella konsekvenser av Ryssland angrepp mot Ukraina. Det är en återkommande diskussionspunkt.

2023/24:11
3 november

Anf. 11 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Detta är som sagt en återkommande punkt på dagordningen där vi tidigare har talat om det ekonomiska läget i Ukraina, om EU:s finansiella stöd och om sanktioner och frysta ryska tillgångar. Jag tror att det även denna gång blir samma innehåll i diskussionen och att den bli bred. Här har egentligen inte hänt särskilt mycket sedan jag besökte nämnden förra gången och sedan Ekofin. Regeringens välkända ståndpunkt att EU givetvis ska fortsätta bistå Ukraina med stöd ligger därför fast.

Anf. 12 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar finansministern för dragningen. Även här gäller att Vänsterpartiet står kvar vid den avvikande ståndpunkt vi har tillsammans med Miljöpartiet. För protokollets skull vill jag vara tydlig med att det inte handlar om att vi vill förändra stödet till Ukraina utan att detta inte ska räknas som bistånd eftersom vi inte ser framför oss att man kan minska biståndet till övriga länder. Stödet till Ukraina ska alltså inte tas av den kakan.

Anf. 13 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag instämmer med föregående talar, och vi står bakom tidigare avvikande ståndpunkt.

Anf. 14 ANNA LASSES (C):

Herr ordförande! Jag vill lyfta fram Centerpartiets avvikande ståndpunkt.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns likalydande avvikande ståndpunkter från Vänsterpartiet och Miljöpartiet samt en avvikande ståndpunkt från Centerpartiet och i övrigt stöd från regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 6, Den ekonomiska återhämtningen i Europa, a) Genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens, en lägesrapport. Det är en diskussionspunkt. Vi tar även b) Rådets genomförandebeslut inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Det är en beslutspunkt.

Anf. 16 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Dagordningspunkt 6 a handlar om genomförandet av RRF:en, och här välkomnar regeringen informationen.

I punkt 6 b ska vi ta ställning till fyra reviderade återhämtningsplaner. Som ni säkert har sett ska Sveriges plan upp denna gång, och de andra länderna är Danmark, Österrike och Litauen. Ni har fått rätt detaljerad skriftlig information om planerna, så därför tänkte jag vara kortfattad.

Vi har gjort två ändringar i den svenska planen, den första för att vi har fått mindre bidrag från RRF:en, vilket beror på att när den slutgiltiga fördelningen fastställdes i juni förra året hade Sveriges ekonomi gått bättre än väntat under 2021. Den andra ändringen är att vi lägger till ett REPowerEU-kapitel. Det handlar om en ny reform och två utökade investeringar.

Kommissionen gör bedömningen att alla planer, inklusive Sveriges, fortfarande uppfyller kriterierna för stöd enligt RRF-förordningen. Regeringen gör samma bedömning och ställer sig därför bakom kommissionens förslag till ändring av genomförandebeslutet.

Anf. 17 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag har två kontrollfrågor. Detta betyder att i den revidering som nu görs av den svenska återhämtningsplanen är det som härrör till regeringens förändringar i reduktionsplikten inte inkluderad, utan detta ska regeringen återkomma till. Vet man när och hur mycket pengar det gäller?

Finansministern sa att detta härrör till några nya investeringar. Men av underlaget tycker jag mig utläsa att Sverige har lägre ambitioner vad gäller investeringar i järnväg än vad tidigare regering hade när planen godkändes och att detta är anledningen till att förändringarna görs. Är det så? Betyder det i så fall att vi hämtar hem mindre pengar från EU?

Anf. 18 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Jag svarar på första frågan och ger sedan ordet till Johanna Lybeck Lilja.

Svaret på första frågan är ja. Det pågår en diskussion, vilket vi har informerat både finansutskottet och EU-nämnden om tidigare. Reduktionsplikten finns inte med här, utan det kommer vi att återkomma till riksdagen med när det är klart.

Anf. 19 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Tidsplanen är att vi har prioriterat att få en reviderad plan på plats med ett REPowerEU-kapitel så att vi kan ingå tillägget till finansieringsavtalet, för där ligger det en skarp deadline på 31 december i år. I och med att Ekofin nu antar den reviderade planen kan vi gå vidare med tillägget för finansieringen, för annars riskerar Sverige att förlora en del bidrag. Det har därför varit viktigt för oss att göra detta i tid.

Så till järnvägen. I och med den mindre tilldelningen har vi haft möjlighet att lyfta ut saker ur återhämtningsplanen. Det betyder inte att investeringen inte görs, men den görs i stället med nationella medel.

Anf. 20 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag tackar finansministern och statssekreteraren för svaren.

Jag har en kompletterande fråga till statssekreteraren. Vad betyder tidsplanen i relation till förhandlingarna som regeringen nu har med anledning av förändringarna av reduktionsplikten? Är det 31 december som gäller där också?

Anf. 21 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:
Tack för frågan! Väldigt kort: Nej, det finns ingen sådan deadline när det gäller en möjlig förändring framåt.

2023/24:11
3 november

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det på punkt b finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt. På punkt a finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 7, Den europeiska planeringsterminen: vunna lärdomar och vägen framåt. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 23 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Det här är en diskussion om den europeiska planeringsterminen och hur nästa års process ska se ut. Det är väl känt för alla oss i det här rummet att det är EU-val nästa år. Det valet sker ungefär när de landsspecifika rekommendationerna brukar komma, och därför planerar kommissionen att publicera rekommendationerna senare än vanligt. Processen försenas alltså och det särskilt vad gäller behandlingen av rekommendationerna i Europeiska rådet.

En annan fråga för den här processen nästa år handlar om hur terminen kan påverkas av den pågående reformen av ramverket för den ekonomiska styrningen, som vi pratade om för bara några minuter sedan. Regeringen är öppen för att diskutera olika möjligheter för att skapa mer tidsutrymme för övervakningen av de landsspecifika rekommendationerna nästa år. Vi är även öppna för att undersöka Europeiska rådets roll i detta, men vi tycker att det är viktigt och självklart att både Ekofins och Epscos, vår och deras, roll också säkras och värnas.

Till sist anser vi att diskussionen om hur den här terminen kan komma att anpassas till en reformering av den ekonomiska styrningen i EU *inte* bör föregå de förhandlingar som pågår i rådet.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 8, Slutsatser om EU-statistik – Godkännande. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

För alla statistiknördar är det en fantastisk punkt. Det brukar däremot inte bli så mycket diskussion om detta, utan det handlar helt enkelt om att vi ställer oss bakom slutsatserna om EU-statistiken.

Syftet med det här är att följa upp utvecklingen av statistiken under året som gått och också peka ut riktningen för arbetet framåt med hela det europeiska statistiksystemet.

Ni har fått utkastet till slutsatser, så jag tänker inte lägga till så mycket kring detta. Ståndpunkten är att vi kan ställa oss bakom utkastet till rådsslutsatser.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Nu öppnar jag upp möjligheten för alla statistiknördar att ta till orda – men nej.

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 9, Europeiska finanspolitiska nämndens årsrapport 2023. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 27 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Här kommer EFB att berätta om sin rapport. Det här står som en diskussionspunkt. Vi tror dock inte att det kommer att bli så väldigt mycket diskussion om den här punkten. Det brukar det inte bli. Ni har fått rapporten; jag tänker därför vara väldigt kortfattad.

Bland annat är EFB kritiskt till hur kommissionen har tillämpat det finanspolitiska ramverket när den allmänna undantagsklausulen har varit aktiverad. De tar också upp översynen av den ekonomiska styrningen. I stort är EFB positivt till lagförslagen men tycker att det behövs en gemensam finanspolitisk kapacitet. Det här är ingen ny åsikt; den har de haft i många år.

Vi välkomnar självklart rapporten, och det är bra att EFB gör omfattande granskningar. Men vi tycker inte att vi behöver en gemensam finanspolitisk kapacitet, och jag tror att det är självklart för många i rummet här. Däremot är det viktigt för oss att ramverket tillämpas på ett transparent och förutsägbart sätt. Regeringen anser också att det är upp till länderna att själva bygga upp sin förmåga och att hantera ekonomiska chocker.

Anf. 28 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag vill också understryka det som finansministern var inne på, och vi instämmer med regeringen att vi inte ser något behov av någon gemensam finanspolitisk kapacitet på EU-nivå.

Kan finansministern säga någonting om hur läget ser ut? Om det skulle bli så att det här etableras är det ju en ganska komplicerad sak i relation till våra budgetlagar och annat. Hur ser diskussionen ut på EU-nivå? Kan vi känna oss trygga med att det inte blir någon finanspolitisk kapacitet på EU-nivå?

Anf. 29 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag vill bara lägga till en kommentar att vi inte riktigt delar beskrivningen att det bara är en alltför expansiv finanspolitik som är den främsta förklaringen till den höga inflation som EU genomlevt utan att det också – huvudsakligen, menar vi – handlar om energipriser och beroende av rysk fossil energi. Jag vill bara göra det tillägget.

Anf. 30 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Om jag uppfattar Matilda Ernkrans fråga rätt, så kan jag bara säga kort att det här är egentligen inte alls en del av diskussionen. Det här rådet tycker att vi ska ha en gemensam kapacitet och strävar mot det, men det är inte en diskussion som finansministrarna på Ekofin har. Ni vet ju hur svårt det är bara att komma överens om att över huvud taget ha

ett ramverk på plats längre fram, så det visar väl på svårigheterna om man skulle ta det ännu längre.

Min bild är att det inte kommer att ske alls. Det är ingen diskussion i Ekofin, utan det är mer den här nämnden som alltid lyfter fram detta.

2023/24:11
3 november

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 10, Europeiska revisionsrättens årsrapport om genomförandet av Europeiska unionens budget för budgetåret 2022 – Föredragning. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 32 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Ordförande! Jag vet att Sveriges ledamot i revisionsrätten, Eva Lindström, har varit i riksdagen och berättat om rapporten för er. Ni har fått informationen skriftligen, så därför tänkte jag vara kortfattad och gå rakt på regeringens ståndpunkt.

För oss är det viktigt att det är god kontroll av EU-medlen och att de förvaltas på ett korrekt och effektivt sätt. Den här rapporten är ett väldigt viktigt underlag för att säkerställa att så sker.

Vi ser naturligtvis allvarigt på den kritik som framkommer i rapporten. Som vanligt kommer frågan om ansvarsfrihet att komma upp för beslut i Ekofin i mars, och då återkommer vi självklart till riksdagen i frågan.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag kan nämna att vi hade ett möte just med vår svenska representant. Det var ett givande möte med en ganska tydlig linje från de svenska ledamöterna, kan jag avslöja. Det kan ni ha med er sedan när ni kommer och ska föredra er ståndpunkt om eventuell ansvarsfrihet.

Det var alltså ett mycket bra och givande möte, även om stackars revisorn nästan hade tappat rösten, och det var mycket kritiska ledamöter från Sverige.

Vi kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi återkommer i ansvarsfrihetsfrågan.

Dagordningspunkt 11, Övriga frågor. Finns det någon övrig fråga? Nej.

Det var väldigt snabbt marscherat denna fredagsförmiddag! Med det önskar jag finansministern med medarbetare en trevlig helg när den inträder och en fin allhelgonahelg!

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor – budget
Statssekreterare Johanna Lybeck Lilja
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
ekonomiska och finansiella frågor den 10 november 2023

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Med oss har vi statssekreterare Johanna Lybeck Lilja som ska ta oss igenom dagens materia.

Vi går direkt in på Allmänna budgeten för 2024 – Förberedelser inför förlikningskommitténs möte med Europaparlamentet. Det är en beslutspunkt.

Anf. 35 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Det här är ju vad man vill ha på en fredag innan allhelgonahelgen!

EU:s årsbudget för 2024 ska antas innan årets slut, annars har vi ingen budget för nästa år, och det blir ju lite jobbigt. Det finns i och för sig en lösning på det också, som vi kan gå in på.

I dag tänkte jag berätta om det aktuella förhandlingsläget inför förlikningsmötet som kommer att vara nästa fredag, den 10 november. Det kommer i alla fall att inledas då.

Då är det först ett Ekofin – budget. Sedan övergår det till ett förlikningsmöte där Europaparlamentet och deras rapportörer kommer in. Kommissionen deltar också. Så fungerar det, och sedan är det kompromissförslag som kommer fram och tillbaka under hela processen.

Jag tänkte gå hit [bild]. Det här är en ganska vanlig process för EU:s årsbudget, det vill säga först tar kommissionen sitt budgetförslag för 2024, och det gjorde de i juni. Sedan fastställer rådet sin position. Det gjorde vi med skriftlig procedur i år i början på september. Det är rådets position i förhållande till kommissionens förslag. Sedan kom Europaparlamentet i oktober med sin slutliga läsning, och de voterade om detta i plenum. Därefter följde det som också brukar följa, nämligen att kommissionen presenterar ett förslag till ändringsskrivelse. Detta gör de baserat på ny information, nya bedömningar och nya siffror som har inkommit. Sedan går vi in i Ekofin – budget nästa fredag, följt av förlikningsmötet, och det är inför det mötet som jag i dag söker samråd.

Om det blir en överenskommelse på förlikningsmötet ska Europaparlamentet fastställa budgeten inom två veckor. När vi ingen överenskommelse på måndagen den 13 november ska kommissionen återkomma med ett nytt förslag. Förlikningsmötet fortsätter alltså fram till måndagen, helt enkelt.

Det var lite om processen. Så kommer sådana här roliga tabeller [bild] med förhandlingsläget, och vi har ännu värre tabeller med alla olika siffror.

Vi försöker att hålla isär årsbudgeten och halvtidsöversynen, alltså det förslag som kommissionen lade fram om en halvtidsöversyn av långtidsbudgeten. Men det är också väldigt tydligt att de här påverkar varandra.

Den här bilden visar kommissionens förslag inklusive ändringsskrivelsen från oktober, det visar rådets position och det visar Europaparlamentets läsning. Så står det: rensat från MTR. Det är alltså tomt i vissa rutor på Europaparlamentets position, och det beror på att de har utgått från förslagen som kommissionen lade på halvtidsöversynen på

långtidsbudgeten och tagit med det i sin förhandlingsposition på årsbudgeten. Detta gör att det blir väldigt stökigt att få ut siffrorna. Vi har därför försökt rensa, men allt går inte att rensa så därför finns det vissa tomma rutor.

Läget är väl, skulle jag beskriva det, precis som vanligt, det vill säga att rådet ligger lägst, parlamentet ligger högst och kommissionen någonstans mittemellan. Baserat på tidigare erfarenheter skulle jag säga att slutresultatet brukar landa någonstans i närheten av kommissionens förslag i samband med förlikningsmötet.

Det som vi är mycket bekymrade över och som är den stora stötestenen för oss är, som ni ser, att ingen av de här positionerna innehåller någon form av marginal innan man aktiverar specialinstrumenten. Ni ser att det står marginal -1,7, -1,0, -4,1. Så lägger man till specialinstrumenten, och då får man en liten marginal i kommissionens och rådets position.

Det här är vi oroliga för, eftersom det riskerar att öka utgifterna och därmed den svenska EU-avgiften. Vår absoluta syn är att vi behöver marginalerna för att kunna hantera oförutsedda händelser. Det är väl det som vi är mest bekymrade över.

Då tänkte jag hoppa fram till ståndpunkterna. Förhoppningsvis bör det här vara relativt bekant vid det här laget.

Vi vill se respekt för taken i MFF, alltså flerårsbudgeten. Vi vill ha en årsbudget med tillräckliga marginaler till dessa tak. Vi vill se en restriktiv total utgiftsnivå och tillräckliga marginaler. Vi vill också att man ska basera framför allt betalningarna på realistiska prognoser, för åtagandena leder till betalningar, och har man inte verifierat behov och tittar på hur det var i genomförande tidigare riskerar det ju att bli överskattat på åtagandesidan, vilket spiller över i högre betalningar. De återstående åtagandena spiller också in i nästa långtidsbudget. Därför är det, som vi ser det, väldigt viktigt att hålla dem nere.

Vi driver, liksom tidigare, att om man ska hitta på nya utgifter ska det ske via omprioriteringar. Samtidigt är det svårt. I en årsbudget kan man inte flytta mellan rubrikerna, utan det är låst på varje rubrikområde. Det går alltså inte att göra när det gäller årsbudgeten.

Ni känner också igen den sista ståndpunkten, att vi vill bedriva arbetet i den process där påverkan är som störst. Det handlar i grunden om att vi vill ha möjlighet att ingå allianser med likasinnade i syfte att se till att utfallet blir så budgetrestriktivt som möjligt.

Jag tänker avsluta med att säga något om handlingslinjen inför mötet. Det är inte lätt. Det är nu en vecka före förlikningsmötet, och det här är fortfarande rörlig materia. Det kommer det också att vara under den kommande veckan eller de kommande tio dagarna.

När vi kommer närmare och börjar se ett möjligt slutligt utkast till kompromiss kommer vi att pröva det mot de överlagda ståndpunkterna härifrån riksdagen. En bedömning här och nu över var vi står, framför allt givet de låga eller negativa marginalerna beroende på hur man ser på specialinstrumenten, är att det inte skulle vara möjligt för Sverige att rösta ja.

I år har det blivit extra krångligt. Det beror just på att Europaparlamentet har tagit med delar av halvtidsöversynen i årsbudgeten och till och med uttalat att det inte blir någon årsbudget om de inte får klarhet i halvtidsöversynen. Processmässigt är det väldigt svårt, eftersom

det är Ekofin budget som hanterar årsbudgeten och Europeiska rådet som hanterar halvtidsöversynen.

Personligen tycker jag att det ska bli lite intressant att se vad parlamentet kommer med nästa fredag och hur vi ska lyckas hantera det.

Jag vill dock vara väldigt tydlig i nämnden med att om de svenska ståndpunkterna inte är uppfyllda avser Sverige att rösta nej till årsbudgeten. Om det osannolika skulle inträffa och kompromissen skulle röra sig i svensk riktning på ett sådant sätt att vi skulle överväga att godkänna den avser vi att komma tillbaka till nämnden för ett samråd. Det kommer i så fall att inträffa fredagen den 10:e eller möjligtvis måndagen den 13:e. Det är vår handlingslinje när vi nu går in i detta.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

I så fall kommer en lika förvånad som glad EU-nämnd att ta emot er. Sannolikheten att det skulle ske är väl ganska liten, men vi får se.

Anf. 37 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Statssekreterare Lilja! Tack för förtydligandet om handlingslinjen, även om det är lite speciellt att få det på sittande möte.

För oss socialdemokrater har det som sagt aldrig varit någon tvekan när det gäller att man ska bedriva arbetet i den process där påverkan är som störst och där man kan hitta allianser med likasinnade för att få ett så bra resultat som möjligt för Sveriges räkning. Däremot har det från andra håll förts fram att det kanske inte är det sättet de vill att arbetet bedrivs på. Men ni har vårt stöd när det gäller det.

Det är bra att statssekreteraren är tydlig med hur man ser på det. Det har också hanterats i sak i finansutskottet. Här handlar det även om mandatgivningen. Det är bra att statssekreteraren är tydlig med att Sverige, om det ser ut som nu och utifrån de bedömningar man nu gör, avser att rösta nej men att man om det skulle röra sig i någon riktning som är till gagn för Sverige återkommer till EU-nämnden för ett nytt mandat.

Min fråga gäller bedömningen. Är det fler än Sverige som kommer att rösta nej till den här årsbudgeten?

Anf. 38 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag vill kort höra vad som händer om Sverige röstar nej. Det är väl enhällighet som gäller. Vad händer sedan i så fall?

Anf. 39 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Tack för frågorna!

Det är svårt att säga vilka andra som kommer att rösta nej. Vi arbetar ju i lite olika konstellationer i en grupp med likasinnade. Det är en nära grupp där vi är mycket likasinnade och en lite större krets där vi är hyfsat nära varandra.

Min bild är ändå att många länder i slutänden kommer att prioritera halvtidsöversynen, inte årsbudgeten. Men i dag vet jag inte hur de kommer att rösta nästa fredag. Vi har tät dialog och tycker i grunden väldigt lika. Det är så det ser ut.

Jag fick en fråga om vad som händer om Sverige röstar nej. Beslutet om årsbudgeten fattas med kvalificerad majoritet. Det är när det gäller

delar av halvtidsöversynen som enhällighet gäller. Det beror alltså i så fall på hur många länder som i slutänden skulle rösta nej.

2023/24:11
3 november

Anf. 40 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Kan statssekreteraren vara lite tydligare med vilka länder som man ser kommer att följa Sveriges inställning till detta i så fall och rösta nej till årsbudgeten om det ser ut som nu? Det dröjer en liten stund innan uppteckningar och protokoll från EU-nämnden blir offentliga. Dessutom använder vi utrikessekretess, om det skulle behövas.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att det är två veckors fördröjning när det gäller protokollen.

Anf. 42 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Min fråga är egentligen liknande. Det här med majoriteter är lite komplicerat, eftersom det gäller både antalet länder och hur många invånare länderna har. Man ska alltså uppnå två olika kriterier.

Finns det någon möjlighet och är det sannolikt att kvalificerad majoritet inte uppnås utifrån dessa två olika kriterier?

Anf. 43 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Det är tur att det är två veckors fördröjning.

Den likasinnade gruppen är ganska tydlig. Det är länder i vår närhet: Finland, Danmark, Nederländerna, Sverige och Österrike. Vi har även en lite större grupp med Tyskland och Frankrike.

Erfarenheterna sedan tidigare visar att när Tyskland är redo att acceptera kompromissförslaget brukar även de andra likasinnade lämna vår grupp. Förra året var det bara Sverige och Ungern som avstod från att acceptera årsbudgeten. I år är det kanske ännu mer osannolikt att länder är beredda att rösta nej, eftersom de väljer att prioritera halvtidsöversynen.

Man ska också komma ihåg att de flesta länderna i EU är nettomottagare och har uppfattningen att budgeten ska utökas – detta är också svar på Vänsterpartiets fråga. Gruppen med likasinnade är alltså redan från början ganska liten.

Anf. 44 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Min bedömning är att vi socialdemokrater ligger väldigt nära regeringen i fråga om hur man ska hantera de här förhandlingarna, om vad som är Sveriges prioriteringar och om vad som är viktigt för Sverige att få med i förhandlingarna.

Statssekreteraren har på sittande möte berättat hur man ser på handlingslinjen, att man avser att rösta nej om det ser ut som i dag och att man annars återkommer till EU-nämnden. Är det inte rimligt att man återkommer till EU-nämnden när man ska avlägga sin röst, så att vi faktiskt vet hur det ser ut då? Är inte hur man i sista stund röstar och tillsammans med vilka också ett strategiskt övervägande? Det handlar också om hur man sedan kan vinna förtroenden och annat på EU-nivån.

Jag tänker högt samtidigt som jag pratar, men min fråga är kanske: Är det inte rimligt att man återkommer till EU-nämnden när det är dags att

faktiskt få mandatgivningen och när man vet lite mer hur det ser ut i relation till andra länder?

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Statssekreteraren får lägga ut mer om det. Men som jag förstår det säger statssekreteraren att man avser att rösta nej till det som man nu finner sig veta, och skulle man ha en annan uppfattning kommer man till EU-nämnden.

Anf. 46 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Jag bedömer nog att de ståndpunkter vi har överlagt om och ställer oss bakom är väldigt tydliga. Vi tar dem på allra största allvar. Det stora problemet för oss just nu är de små eller negativa marginalerna. Det är en del av den svenska överlagda ståndpunkten. Där blir det svenska agerandet ganska lätt att dra en slutsats från.

Det är osedvanligt svårt att förutse vad som kommer att hända. Det hänger ihop med att Europaparlamentet har lagt in punkter från halvtidsöversynen. Det kan försvåra förhandlingarna ytterligare nästa fredag. Mycket hänger på hur Europaparlamentet kommer att agera och vad de kommer att komma med till bordet på förlikningsmötet. Men det försvårar snarare när det gäller att komma överens, just eftersom den delen av processen, alltså MTR, ägs av Europeiska rådet.

Hur Europaparlamentet kommer att agera på fredag är alltså svårt att förutse. Men för mig är den svenska ståndpunkten glasklar samt vad det leder till i fråga om Sveriges handlingslinje.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Vi har som sagt alltid beredskap att sammankalla om regeringen skulle behöva ytterligare mandat. Jag uppfattar det som sagt som att allt nu glider mot ett nej från svensk sida. Men om något annat skulle inträffa återkommer regeringen.

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi har ingenting att ta upp under dagordningspunkten Övriga frågor.

Vi tackar statssekreterare Johanna Lybeck Lilja med medarbetare för närvaron och önskar er lycka till. Det kommer ni att behöva. Jag önskar er också en trevlig helg när den inträder.

Anf. 48 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Tack detsamma till er alla!

Innehållsförteckning

2023/24:11
3 november

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 1 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	1
Anf. 2 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 3 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	1
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	2
Anf. 6 MATILDA ERNKRANS (S).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	2
Anf. 9 ANNA LASSES (C).....	2
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 11 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	3
Anf. 12 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	3
Anf. 13 REBECKA LE MOINE (MP).....	3
Anf. 14 ANNA LASSES (C).....	3
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 16 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	3
Anf. 17 MATILDA ERNKRANS (S).....	4
Anf. 18 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	4
Anf. 19 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	4
Anf. 20 MATILDA ERNKRANS (S).....	4
Anf. 21 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	5
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 23 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	5
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	5
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 27 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	6
Anf. 28 MATILDA ERNKRANS (S).....	6
Anf. 29 REBECKA LE MOINE (MP).....	6
Anf. 30 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	6
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 32 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	7
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	7
§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor – budget.....	8
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 35 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	8
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 37 MATILDA ERNKRANS (S).....	10
Anf. 38 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	10

2023/24:11
3 november

Anf. 39	Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	10
Anf. 40	MATILDA ERNKRANS (S)	11
Anf. 41	ORDFÖRANDEN	11
Anf. 42	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	11
Anf. 43	Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	11
Anf. 44	MATILDA ERNKRANS (S)	11
Anf. 45	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 46	Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	12
Anf. 47	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 48	Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	12